
Крохмаль Ірина Миколаївна

канд. пед. наук,

доцент кафедри документознавства та інформаційної діяльності

ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Україна

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ – АКТУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ СЬОГОДЕННЯ

Актуальність статті полягає в тому, що в умовах інформатизації суспільства та освіти, розширення сфери використання сучасних інформаційних технологій виникають нагальні потреби підготовки фахівців, які повинні вміти використовувати комп'ютерні технології для вирішення різноманітних професійних завдань.

Метою статті є з'ясування значущості використання комп'ютерних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців інформаційно-документознавчої сфери у сучасному закладі вищої освіти.

Кінець ХХ століття відзначився інтенсивним розвитком та впровадженням у всі сфери суспільства інформатики. Це проявилось в інтенсивному вдосконаленні засобів обчислювальної техніки та техніки зв'язку, у появі нових і в подальшому вдосконаленні існуючих інформаційних технологій, а також у реалізації прикладних інформаційних систем. Саме сьогодні Україна робить рішучі кроки для влиття до світового інформаційного простору, убачаючи одним з пріоритетів інформатизацію освіти як запоруку майбутнього інтелектуального потенціалу нації. Так, в Указі Президента України „Про національну доктрину розвитку освіти” зазначено: „Освіта – основа розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорука майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства. Освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені” [1].

Інформатизація суспільства – це глобальний соціальний процес, особливість якого полягає в тому, що домінуючим видом діяльності у сфері суспільного виробництва є збір, накопичення, продукування, опрацювання, зберігання, передача та використання інформації, здійснювані на основі сучасних засобів мікропроцесорної та обчислювальної техніки, а також на базі різноманітних засобів інформаційного обміну, і власне процес інформатизації характеризує сучасний період розвитку цивілізованого суспільства.

Процес інформатизації торкнувся й документаційних галузей. Їх радикальне вдосконалення та пристосування до сучасних умов стало можливим завдяки масовому використанню новітньої комп'ютерної та телекомунікативної техніки, формування на її основі високоефективних інформаційно-управлінських технологій. Нові технології, засновані на комп'ютерній техніці, мережі Інтернет вимагають радикальних змін організаційних структур документаційного забезпечення управління, його регламенту, кадрового потенціалу, системи документації, фіксування та передачі інформації [2].

Інформатизацію освіти розглядають як комплекс соціально-педагогічних перетворень, пов'язаних з насиченням освітніх систем інформаційною продукцією, засобами й технологією; упровадження до установ системи освіти інформаційних засобів, заснованих на мікропроцесорній техніці, а також інформаційної продукції й педагогічних технологій, що базуються на цих засобах. Це процес забезпечення сфери освіти теорією й

практикою розробки та використання сучасних, нових інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічних цілей навчання й виховання [3].

Дослідник І. Роберт уточнює, що в сучасних умовах інформаційного суспільства масової глобальної комунікації „*інформатизацію освіти* розглядають як *нову галузь педагогічної науки*, що включає підсистеми навчання, виховання, освіти та яка інтегрує психолого-педагогічні, соціальні, фізіолого-гігієнічні, техніко-технологічні науково-практичні дослідження, що перебувають у певних взаємозв'язках, відношеннях між собою і які створюють певну цілісність, що забезпечує сферу освіти методологією, теорією і практикою розробки та оптимального використання засобів інформаційних і комунікаційних технологій (ІКТ), які використовуються в комфортних і здоров'язберігаючих умовах” [4].

Інформатизація освіти є складником процесу інформатизації суспільства, який розглядають як один з визначальних чинників повороту до високоорганізованої стадії цивілізації.

Необхідно зазначити, що інформатизація суспільства безпосередньо пов'язана з появою інформатики.

Дослідники О. Кузнецов, С. Бешенков та О. Ракітіна у своїх працях подають таке визначення: „*Інформатика* – це наукова дисципліна про закономірності протікання інформаційних процесів у різних середовищах (системах), а також про методи й засоби автоматизації цих процесів. А *інформаційні процеси* – фундаментальна реальність навколишнього світу й визначальний компонент сучасної інформаційної цивілізації” [5].

Важливим є те, що нагальну потребу вдосконалення системи освіти традиційними методами задовольнити неможливо, тому постійно проводяться спроби створити нові більш досконалі й ефективні засоби навчання. У світлі нових можливостей досить актуальними є *комп'ютерні технології навчання*.

Саме комп'ютеризація навчання надає значний вплив на всі компоненти сучасної освітньої системи: цілі, завдання, зміст, методи, технологію. Формування в здобувачів освіти комп'ютерної обізнаності й грамотності, а також комп'ютерної культури є загальною метою комп'ютеризації навчання.

Отже, процес інформатизації освіти ми розглядаємо як можливість використовувати комп'ютер у навчальному процесі у двох напрямках: як *об'єкт* вивчення і як *засіб* навчання, виховання, розвитку й діагностики засвоєння змісту навчання. При першому – засвоєння знань, умінь і навичок веде до усвідомлення можливостей комп'ютерних технологій, до формування вмій їх використання при вирішенні різноманітних завдань. При другому – комп'ютерні технології є могутнім засобом підвищення ефективності організації навчально-виховного процесу [6].

Сучасне інформаційне суспільство зацікавлене в підготовці компетентних, професійно мобільних фахівців, здатних у короткий час опанувати новими знаннями, уміннями й навичками, швидко адаптувати свою професійну діяльність відповідно до зміни змісту праці. Слід ураховувати, що професіоналізм будь-якого працівника залежить від рівня його освіти, професійної спрямованості й особистісних характеристик.

Отже, комп'ютерні технології наразі є невід'ємною частиною цілісного освітнього процесу підготовки майбутніх фахівців інформаційно-документознавчої галузі, що значно підвищує його ефективність. Саме комп'ютерні технології в процесі професійної підготовки майбутніх фахівців-документознавців можуть бути використані як *засіб* і як *об'єкт* навчання. При першому – засвоєння знань, умінь і навичок веде до усвідомлення можливостей комп'ютерних технологій, до формування вмій їх використання при вирішенні різноманітних завдань. При другому – комп'ютерні технології є могутнім засобом підвищення ефективності організації навчально-виховного процесу.

Список використаних джерел:

1. „Про Національну доктрину розвитку освіти” (Указ Президента України). № 347/2002. (2002). Вилучено з <http://www.president.gov.ua/documents/151.html>.
2. Крохмаль, І.М. (2018). Сучасні інформаційні технології в професійній підготовці майбутнього фахівця-документознавця у вищій школі. *Науковий та інноваційний потенціал сьогодення*, (Т.6.), 62 – 65.
3. Батышев, С. Я. (1998). Энциклопедия профессионального образования. (Т. 1) ; Москва: АПО.
4. Роберт, И. В. (2008). Теоретические основы развития информатизации образования в современных условиях информационного общества массовой глобальной коммуникации. *Информатика и образование*, (5), 3 – 15.
5. Кузнецов, А. А. (2008). Академический учебник и образовательный стандарт нового поколения. *Информатика и образование*, (1), 3 – 6.
6. Крамаренко, Т. А. (2011). До питання підготовки фахівців в системі вищої освіти до використання комп’ютерних технологій. *Гуманітарна освіта та виховання у технічному навчальному закладі*, (3), 98 – 100.